

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

<http://www.ifat.com/VT/Trans.aspx?ID=2792260&CID=31228756> : לינק לקובץ :

תוכנית : *דין ודברים*

תאריך : 02/08/2009

שעה : 19:37:00

רשת : רשת ב'

כותרת: פרופ' הלל שמידט, ראש מכון חרוב: מכון חרוב נועד להגן על ילדים הסובלים

איריס לביא: שוב ושוב אנחנו נתקלים בפרשיות זוועה של אלימות והתעללות בילדים מצד בני משפחתם. ופרופ' הלל שמידט, אתה מנכ"ל מכון חרוב. ספר לנו מיד על המכון הזה. אני מבינה, אתם מארגנים השתלמות לפרקליטות המדינה בנושא הזה כדי ליידע אותם במה? על התהליכים הנפשיים בעצם שעוברים הילדים? פרופ' הלל שמידט: נכון. מכון "חרוב", מיסודה של קרן שוסטרמן, קרן פילנתרופית שראתה למול עיניה את הצורך בשכלול הידע ופיתוח ידע בתחום של ילדים נפגעי התעללות והזנחה בני משפחותיהם. בין יתר האוכלוסיות שאנחנו משתדלים לטייב את הפעילות המקצועית שלהם, זה גם פרקליטים. אבל לא רק פרקליטים, אנחנו עובדים מול הקהילה המקצועית בהרחבה, הייתי אומר, זה עובדים סוציאליים, זה יועצים חינוכיים, זה פסיכולוגיים, זה רופאים!

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

איריס לביא: מהם התכנים בעצם, הנקודות, שאתם ערים להם, שעד היום נגיד לא שמו לב אליהם וגורמים נזק לילד גם בעתיד? פרופ" הלל שמידט: הדגש בעיקר, אני חושב, מה שפרופ" לרנר הדגיש בדיון הקודם, וזה על הבניה. אנחנו מתוך הועדה שעמדתי בראשה, הועדה לנושא של ילדים בסיכון, מצאנו ש-88 אחוז מהתקציבים במדינת-ישראל מנוצלים לתכניות הטיפול ואילו רק 12 אחוז מהתקציבים מיועדים לתכניות מניעה. אנחנו מבקשים להפוך את המגמה הזו ולהציע שיותר כסף יושקע היום בפיתוח של תכניות מניעה..

משה נגבי: למנוע מצב ש.. יזדקק לטיפול.

פרופ" הלל שמידט: אמת.

איריס לביא: לא, מה זה מניעה? איתור משפחה פוגעת, עבודה עם ההורים?

פרופ" הלל שמידט: יפה. 1. זה קודם-כל, האיתור של המשפחות, הדיווח עליהם, הזיהוי של המשפחות. ולאחר-מכן רק ההתמודדות מבחינת הטיפול שצריך לעסוק בהם, שעליהם אמונים הרשויות השונות, בין אם הוא נופל, הילד, לצערינו בבי"ח או בתחום רשויות הרווחה וכד". אנחנו, התפקיד שלנו בעיקר, הוא ליצור היום, כי לא הפרקליט ולא רופא הילדים, אולי העובד הסוציאלי כן, אולי הפסיכולוג והיועץ החינוכי בביה"ס כן, לא תמיד מודעים לנושא הזה של התעללות והזנחה. אני רוצה להזכיר שמשפר

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

הילדים, לפחות הדיווחים הרשמיים שמגיעים ללשכות הרווחה, הוא סדר גודל של 42,000 ילדים. אנחנו מדברים במדינת-ישראל על סדר גודל של 2.2 מיליון ילדים מתוכם 15 אחוז הם 330 אלף ילדים, הם ילדים בסיכון. מתוכם אנחנו מדברים רק על 42,000 דיווחים, שהפוטנציאל הרבה יותר גדול לתחום של התעללות. משה נגבי: וזאת למרות שהחוק מחייב, כמו שאנחנו יודעים, דיווח וזה אחד המקרים הבודדים, שאם אדם לא מדווח על עבירה, אפילו אם הוא בן-אדם זר, הוא צפוי לעונש פלילי. אבל אתה אומר בעצם, החוק לא מספיק, צריך להעמיק את המודעות בענין הזה.

פרופ" הלל שמידט: צריך להעמיק את המודעות, כי אנשים גם לא רוצים להסתבך עם הדיווח, הם גם לא תולים תקוות רבות פעמים רבות בבירוקרטיה הממשלתית שתענה להם, וזה צורך משאבים ואין גם מודעות לענין גם בקרב קהילות מסוימות שהן צריכות לדוות. אני לא רוצה כרגע להטיל אשמה על איזשהי קהילה, אבל בוודאי בקהילות סגורות.. הרי הכותרות בשבועות האחרונים.. איריס לביא: אתם נותנים עכשיו יום עיון לפרקליטים.. פרופ" הלל שמידט: השתלמות ארוכה, שמיועדת לקבוצה גדולה של פרקליטים, בעיקר בתחום הפסיכולוגי, בעיקר בתחום הנפשי, כדי שיוכלו, כשהם תובעים או מעידים בבימ"ש או פותחים תיק כדי להפיל מישהו, שזה לא יהיה רק המלה היבשה, אלא בעיקר

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

בינו מה המניעים שעמדו מאחורי זה, להציג להם מקרים בעבר ששופטים או אחרים נחשפו אליהם, כדי שיבינו דווקא את הצד ההתנהגותי ופחות את הצד המשפטי.

איריס לביא: תמיד יביאו את הפסיכולוג או את איש המקצוע. פרופ" הלל שמידט: אבל עדיין אני חושב שתובע או רופא ילדים, יש את המקרה של אותו רופא ילדים שלא זיהה שהמקרה הוא מקרה של התעללות.. הילד המורעב לא מצא שהענין הזה הוא דווקא, וגם אני חושב שלביה"ח לקח זמן לאתר ורק לאחרונה שמענו שבאמת בצורה נחרצת ממנהל המחלקה, שזה היה מינכהאוזן ביי פוקסי, כלומר באמצעות שליח. כלומר זה לא מקרים קלים שאפשר לאתר אותם. לצורך הענין הזה, צריך ידע מקצועי שהוא נצבר. אנחנו באנו לענות על צורך שהיה חסר! וזה צורך שהיה חסר, מפני שלצערי הרב, גם המשאבים שעומדים לרשות המדינה, אני מדבר בעיקר לטובת הרשויות הציבוריות, הוא מועט ומוגבל. ולכן אנחנו באנו והצענו את אותו מענה לוואקום שנוצר הרבה מאד שנים שלא ניתן.

משה נגבי: עוד מקרה שבו עמותות אזרחיות נאלצות לתפוס את מקומה של המדינה, אבל טוב שאתם קיימים כמובן. אני עיינת, פרופ" שמידט, בחומר שחילקתם לפרקליטים בהשתלמות החשובה הזאת שאתם מקיימים, ושמתי לב שיש שם דגש על נקודה שהיא מאד חשובה, שאנחנו נתקלים בה כל הזמן, שיבינו את הטראומה

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

שנגרם לילדים בהתעללות, טראומה שגורמת אח"כ לכך שבמשך תקופה ארוכה מדחיקים את המעשה, כך רק לאחר 20 שנה ויותר, הם מספרים עליו, אנחנו יודעים שלפעמים למשפטנים שרואים את הדברים בצורה לא מקצועית, מהצד הפסיכולוגי, זה נראה מוזר ואז זה פותח פתח לטענות של הסניגורים, שאולי המציאו את הזיכרון, שתלו את הזיכרון באופן מלאכותי אצל אותה מתלוננת. ראיתי פסק דין שמבחינתי הוא מאד מעודד, של ביהמ"ש המחוזי בת"א, שהרשיעו אב באונס בתו, 22 שנה לאחר שהוא ביצע את אותו מעשה, היום הבת היא כבר אישה בת 26 וביהמ"ש לא רק הרשיע, אלא גם שלח אותו לתקופת מאסר של 12 שנים, בהחלט אני חושב, תקדים ראוי לשבח, אולי בזכות אותה מודעות, אולי קצת על הענין הזה.

פרופ" הלל שמידט: בזכות אותה מודעות שנמצאת גם בקרב שופטים שמלויים את העבודה שלנו, שישבו בדין הרבה מאד שנים, והגיעו אליהם אותם מקרים ולכן אנחנו חייבים להציג את אותם מקרים בפני אותם פרקליטים ולדעת איך נהג ביהמ"ש ומה היו באמת הכוחות השונים והגורמים שהשפיעו על ההתנהגויות האלה כדי להקל עליהם לאחר-מכן להביא את אותו אב שאתה הזכרת אותו, כאשר 12 שנה, על פעילות שהוא עשה אותה בזויה במשך 22 שנה.

משה נגבי: אין ספק שלפני 10 שנים, לא היה מצב שאפשר היה

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

להרשיע אותו על פי התפישות שרווחו אז, וזה בין השאר בזכות אותה עבודה שאתם ואחרים עושים.

פרופ" הלל שמידט: אני רוצה להוסיף דבר, שאיריס שאלה אותנו, לצערי הרב, פחות מדי מלמדים את הנושא הזה גם בבתי"ס לעבודה סוציאלית או בבתי"ס לרפואה.. משה נגבי: או למשפטים..

פרופ" הלל שמידט: או למשפטים, במקרה שלנו. אני חושש שמשפטים בכלל אין קורס לילדים בסיכון, אלא אם כן, שולחים את הסטודנטים לפקולטות האחרות. אנחנו כרגע מנסים לעודד גם את האוניברסיטאות על-ידי תמיכה כספית, לפתח קורסים אקדמיים שיהיו למעשה מכוונים לפתח ידע אמפירי וגם ידע פרקטי בתחום ש..

איריס לביא: זה לא עושה גם את התמונה הפוכה? כי אנחנו יודעים הרבה פעמים, שאנשים שעברו פגיעה מינית, הולכים לפוגעים מינית? אנשים שעברו אלימות הופכים למתעללים? והאם זה לא בעצם משליך לאחור גם את הפוגע מינית, שאתה בא להבין את הפסיכולוגיה שלו! אולי!

פרופ" הלל שמידט: א. את צודקת מאה-אחוז. אני חושב שלפי הסטטיסטיקות שיש לנו, 30 אחוז מהפוגעים נפגעו בעצמם. כלומר שיש פה משהו שעובר בצורה לצערי הרב תורשתית לחלק מהילדים, ואת צודקת בהחלט. ובדרך הזו, אנחנו צריכים לעזור

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

לאנשים לאתר את אותם מקרים כדי למנוע היווצרות מקרים כאלה. יש לי עוד נקודה חשובה להגיד, וזה בעיקר לא רק הצד הטיפולי. אני חושב שהמכון שלנו צריך לשים דגש יותר על הצד המערכתי. לדעתי, יש גם פוליטיקה של התעללות. אני אסביר למה אני מתכוון, פוליטיקה במובן של צבירת ידע על-ידי מערכות מסוימות ואי התחלקות בידע הזה עם המערכות האחרות. משה נגבי: ידע זה כוח. פרופ" הלל שמידט: ידע זה כוח, וכוח, לפעמים לא כל אחד רוצה להתחלק עם הכוח או להתפרק מהכוח. משה נגבי: בכלל אתה קובל גם על חוסר תיאום.. פרופ" הלל שמידט: למרות שהחוק שאתה הזכרת אותו קובע ועשה הרבה מאד כדי לעודד את הטוב, יש גם ועדות שיושבות כל הזמן על המדוכה, עדיין אני, בתפישה שלי, פחות מדי תיאום. אחת הבעיות במדינת-ישראל זה רצף הטיפול. רצף הטיפול, התיאום בין המערכות, חלוקת הידע או לחלוק את הידע עם אחרים, הוא הכרחי, אחרת אנחנו לא נצליח להביא לפריצת דרך. כי מערכת שרוצה לחדש את עצמה, אם יהיה לה גבולות וחסמים, שברוך ה' יש לנו מספיק בבירוקרטיה, שעליהם נוספים גם אלמנטים של צנעת הפרט ואתיקה, נושאים שאתם התייחסתם אליהם כלא כל דבר אפשר לחלוק אותו, מונעים לפעמים לאתר מבעוד יום את הגורמים האלה. למרות שיש לנו אנשי מקצוע מעולים.